

11.11.2022

450/00.04.03/2022

Kannanotto aurinkopuistojen perustamisesta Pohjois-Karjalassa

Pohjois-Karjalan maakuntaan on tehty uusi Ilmasto- ja energiaohjelma tavoitevuotena 2030 (IE2030). Siinä yksi tärkeimmistä tavoitteista on saavuttaa Hinku-maakuntastatukseen (hiilineutraalit kunnat -verkosto) kuuluva 80 % kasvihuonekaasupäästöjen vähennys vuoteen 2030 mennessä (lähtötilanteena vuosi 2007).

Energian tuotanto ja käyttö kaikissa muodoissaan on yksi suurimmista haasteista Hinku tavoitteen saavuttamisessa. Vuonna 2020 suurimmat päästölähteet olivat lämmitys, liikenne ja maatalous, jotka kaikki tarvitsevat runsaasti energiaa. IE2030 ohjelman energiaan liittyvä tavoite on saada maakuntaan vähäpäästöistä energiaa perustuen pääsääntöisesti maakunnan omaan energiantuotantoon paikallisista luonnonvaroista. Tavoitteena on, että vuonna 2030 Pohjois-Karjalan energiankäytöstä 80 % tuotetaan uusiutuvasti (vuonna 2020 osuus oli 71 %). Aurinkoenergian tuotanto sopii tähän tavoitteeseen hyvin etenkin, kun tuulivoiman suhteen meillä on suuria kansalliseen turvallisuuteen liittyviä haasteita.

Aurinkoenergia on herättänyt suurta kiinnostusta. Mielenkiintoisia ja erittäin tervetulleita investointeja on tulossa esimerkiksi Joensuuhun ja Tohmajärvelle. Tämän myötä on kuitenkin myös noussut esille maankäytön yhteensovittamisen haasteita. Maakunnassa ei ole tehty selvitystä siitä, millaiset alueet sopisivat parhaiten aurinkoenergian tuotantoon. Laaja-alaisten aurinkovoimaa hyödyttävien alueiden eli aurinkopuistojen pinta-alat voivat olla helposti kymmeniä tai jopa satoja hehtaareita. Ostotarjouksia aurinkopuistoja varten on tehty jopa hyvin kasvavista metsäalueista. Tarkoituksena näillä alueilla olisi kaataa metsä ja perustaa tilalle aurinkopuisto.

Asia ei ole täysin yksiselitteinen. Toisaalta tarvitsemme uusiutuvaa energiaa omalta alueeltamme, mutta samalla aurinkopuistoja metsämaalle sijoitettaessa tuhoataan merkittävä hiilivarasto ja -nielu sekä aiheutetaan haittaa IE2030 ohjelman metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen tavoitteelle. Tämä on iso kysymys tilanteessa, jossa maankäyttösektorin on kansallisesti laskettu kääntyneen hiilinielusta päästölähteeksi. Lisäksi monet luonnon monimuotoisuuden suojeluohjelmat ja tuleva ennallistamislaki asettavat vaatimuksia luontotyyppien säilyttämiselle ja siten maankäytölle. Metsien häviäminen maankäytön muutoksen seurauksena kaatuu myös monesti metsätalouden syyksi, jollei tietoja sen taustalla avata.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto esittää, että metsäisiä alueita ei muutettaisi aurinkopuistoiksi vaan näiden perustaminen kohdistettaisiin ensisijaisesti jo rakennettujen alueiden yhteyteen, puuttomille alueille tai joutomaille lähelle olemassa olevia energiansiirtoverkkoja. Maakuntaliitto on käynnistämässä ulkopuolista asiantuntijaselvitystä, jossa tutkittaisiin miten aurinkopuistojen perustaminen vaikuttaa hiilitaseeseen ja -talouteen sekä luonnon monimuotoisuuteen tilanteessa, jos se aiheuttaa merkittävää maankäytön muuttumista. Lisäksi selvityksessä haetaan aurinkoenergian tuotantoon soveltuvimpia alueita. Huomioon on otettava myös soiden ennallistaminen ja sen yhteensopivuus aurinkoenergian tuotannon kanssa. Selvityksen valmistuttua annetaan tarkempia toimintasuosituksia.

11.11.2022

450/00.04.03/2022

Lisäksi nykyisen kantaverkon rajoitteet itäisessä Suomessa rajoittavat aurinkovoiman liittymismahdollisuuksia nykyiseen verkkoon. Esitämme myös, että Fingrid käynnistää välittömästi suunnittelun ja tarkemmat keskustelut itäisten maakuntien toimijoiden kanssa uuden pohjois-etelä -suuntaisen itäisen kantaverkkoyhteyden luomiseksi Kainuusta Pohjois-Karjalaan (Nurmes – Lieksa – Uimaharju – Kontiolahti – Joensuu – Kitee) ja jatkuen edelleen Etelä-Karjalaan. Uusi yhteys palvelisi valtakunnan verkon tarpeita sekä itäisen Suomen teollisuuden investointihankkeita, idän tuulivoimapotentialin ja aurinkovoiman hyödyntämistä sekä vauhdittaisi vetytalouteen siirtymistä.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

maakuntahallitus

Lisätietoja:

metsä- ja ilmastoasiantuntija Sari Koivula
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 040 518 6326